

fremhævede, at man allerede ved Tillægsloven havde brudt med den gældende Lovs Ramme, for saa vidt som der blev givet Adgang for Nævnene til at skride ind ikke blot mod saadanne Opsigelser, som skjuler en Lejeforhøjelse, men ogsaa mod Opsigelser, som kan have en helt anden Karakter. Naar jeg saa stærkt fremhævede disse Synspunkter, var det ganske særligt under Hensyn til, at jeg tænkte mig, at hvis vi nu gik ud over den en Gang fastslaaede Ramme, vilde det ikke blive derved, men saa vilde vi uden Tvivl ogsaa faa at se, at den højtærede Minister vilde stille andre Forslag om at bryde Rammen, om at gøre nye og betydningsfulde Indgreb i Ejendomsretten. Og min Forventning i saa Henseende er desværre ikke slaaet fejl. Det Lovforslag, som vi i Dag behandler, indeholder yderligere betydningsfulde Overskridelser af Rammen for den vedtagne Lov af 9. Juni 1916, nye betydningsfulde Indgreb i Ejendomsretten. Jeg skal i saa Henseende først tillade mig at henlede Opmærksomheden paa Bestemmelsen i § 9 om Adgangen til Fremleje. Lejeren skal nu kunne paakalde Nævnets Bistand til at opnaa Adgang til Fremleje, ikke blot hvor saadan Fremleje hidtil har været forbudt i Henhold til Lovens almindelige Regel, men ogsaa, hvor Fremleje ganske bestemt og utvetydigt har været forbudt i Kontrakten. En saadan Kontrakt kan jo være indgaaet for lang Tid siden, og da Folk i de seneste Aar ikke har været meget tilbøjelige til at flytte, er det vel saa, at de allerfleste Lejekontrakter allerede er indgaaet for nogle Aar siden, hvilket vil sige, at de er indgaaet under ganske normale Forhold. Under disse ganske normale Forhold har man altsaa anset det for rigtigt at forbyde Lejerne Adgang til at gøre Fremleje, og det er et Forbud, som ingenlunde altid gives blot af Hensyn til Ejerens Interesse, men i overmaade mange Tilfælde ogsaa af Hensyn til de andre Lejere i Ejendommen, for hvilke det kan være ubehageligt, at et Lejemaals Karakter forandres stærkt, derved at en Mængde Fremlejetagere kommer ind ved Siden af den oprindelige Lejer af en Lejlighed. Selv om der foreligger saadanne Bestemmelser, gives der altsaa nu Lejeren Adgang til gennem Nævnet at forsøge paa at faa disse Bestemmelser omstødt, og hvis han kan faa Nævnet med sig, bliver de omstødt. Men det vil jo netop sige, at man giver Lejeren Adgang til at benytte den foreliggende ekstraordinære Situation til at faa Bestemmelser omstødt, som er truffet

under ganske normale Forhold. Det forekommer mig, at dette ikke blot gaar udenfor, men er ganske i Strid med det, som var Tanken i Loven af 9. Juni 1916. I denne Lov afskærer man Ejerne Adgang til at benytte den foreliggende ekstraordinære Situation til at bryde med de Forhold, som maa siges at være de normale, og som man fra først af har regnet med, men her er Forholdet det stik modsatte, idet man giver Lejerne Lejlighed til paa Basis af den nuværende ekstraordinære Situation at bryde med det, som maa siges at være det normale. Dette forekommer mig at være en ganske overordentlig betænkelig Bestemmelse.

Ligeledes forekommer den anden af de nye Bestemmelser mig betænkelig, nemlig Bestemmelsen i § 15 om den særlige Regel angaaende Statsmyndigheders Beskyttelse mod Opsigelse. Tanken i Loven af 9. Juni 1916 er jo at skaffe Folk Adgang til at faa Tag over Hovedet, og i god Overensstemmelse dermed gælder Loven Beboelseslejligheder, men naar man nu udvider Lovens Bestemmelser, navnlig den om Beskyttelse mod Opsigelse, til ogsaa at gælde Forretningslokaler, er man allerede herved ude over Rammen. Her er ikke længere Tale om at skaffe Folk Tag over Hovedet, thi derved tænkes kun paa Beboelseslejligheder. Men om man end gaar til denne Udvidelse, forekommer det mig at være i høj Grad betænkeligt at indskrænke en saadan udvidet Regel til alene at gælde for offentlige Myndigheder og Virksomheder af almenyttig Karakter i Stedet for at lade den gælde for alle Forretningslokaler. Jeg mener, at man overhovedet ikke burde have en saadan udvidet Regel, men hvis man vil have den, bør den være almindelig. Jeg kan navnlig ikke se, hvorfor offentlige Myndigheder skulde have mere Beskyttelse end private, jeg skulde tværtimod tro, at offentlige Myndigheder i Almindelighed baade økonomisk og paa anden Maade vil være langt stærkere end private, og at det derfor vil være langt lettere for dem at komme igennem uden nogen særlig Beskyttelse. Jeg tror for øvrigt ogsaa, at en Bestemmelse som den, der her foreslaas i § 15, stemmer meget lidt i alt Fald med Aanden i Grundlovens § 82. Det er vel saa, at Statsmyndighederne, navnlig Lovgivningsmagten, kan bestemme Ejendomsrettens Indhold, kan bestemme Grænserne for Ejendomsretten ogsaa i Forholdet mellem Ejer og Lejer, men Meningen er jo dog, at disse Grænser skal være almindelige, de skal gælde for Per som for Povl. Er der Tale om særlige Begrænsninger for enkelte